

ضرورت احداث خط آهن جنوب به شمال و توسعه بندر چابهار

سرانجام یکی از قدیمی‌ترین پرونده‌های حوزه دیپلماسی کشورمان به سرانجام رسید و ایران به عضویت دایم شانگهای درآمد. تلاش‌هایی که ایران به طور رسمی از سال ۲۰۰۸ در دستور کار قرار داد و سرانجام در جریان نخستین سفر خارجی رییس دولت سیزدهم با تاجیکستان بری شرکت در اجلاس سران سازمان شانگهای عملیاتی شد.

بعد از انتشار خبر عضویت ایران در عصر روز جمعه، حتی بدبین‌ترین منتقدان نیز عضویت ایران در این سازمان را واجد ویژگی‌های برجسته‌ای ارزیابی کردند که منافع اقتصادی و راهبردی فراوانی را نصیب کشور خواهد کرد.

مهم‌ترین خروجی این تصمیم از منظر تحلیلگران، تنوعی است که ایران در مناسبات ارتباطی و راهبردی خود با جهان پیرامونی ایجاد می‌کند. پیش از این اغلب دولت‌ها در ایران تنها به دنبال جذب سرمایه و توسعه مناسبات با کشورهای غربی بودند و موضوع نگاه به شرق کمتر مورد توجه آنان قرار داشت.

اما این بار ایران از یک طرف به دنبال حل مشکل تحریم‌ها از طریق احیای گفت‌وگوهای برجامی است و از سوی دیگر با عضویت در شانگهای تلاش می‌کند تا تعاملات نزدیکی با کشورهای شرقی و همسایگانش در آسیای میانه شکل دهد. تعادلی که بدون تردید، ظرفیت‌های تازه‌ای پیش روی کشور می‌گشاید و ایران را در آستانه فصلی تازه از توسعه مناسبات با جهان پیرامونی قرار می‌دهد.

جعفر قادری با اشاره به دستاوردهای ایران از عضویت در پیمان شانگهای گفت: ایران با متنوع‌سازی سبد ارتباطی خود، هم می‌تواند از ظرفیت کشورهای همسایه بهره‌مند شود و هم مناسبات تازه‌ای با کشورهای شرقی پایه ریزی کند. ضمن اینکه از این طریق می‌تواند برگ‌های برنده بیشتری در مذاکرات با غرب تدارک ببیند.

نایب رییس کمیسیون ویژه جهش تولید مجلس ادامه داد: در واقع ایران با متنوع‌سازی سبد ارتباطی خود، هم می‌تواند از ظرفیت کشورهای همسایه استفاده کند، هم مناسبات تازه‌ای را با کشورهای شرقی پایه ریزی و هم اینکه برگ‌های برنده بیشتری در مذاکرات با غرب تدارک ببیند. در حال حاضر بیش از اینکه ایران به دنبال احیای برجام باشد، این کشورهای غربی هستند که برای بازآفرینی برجام، علاقه از خود نشان می‌دهند. چرا که می‌دانند ایران در مناسبات خود، ابعاد و زوایای تازه‌ای ایجاد کرده و برای جذب سرمایه و انعقاد قراردادهای همکاری، نیازمند اروپا و چند کشور خاص غربی نیست.

قادری با اشاره به اینکه می‌توان عضویت در شانگهای را به معنای زمینه‌سازی برای فروریزی دیواره تحریم‌ها نیز تفسیر کرد، گفت: با توجه به افق بلندمدت چین در پیگیری ایده یک جاده-یک کمربند، این عضویت نقش ایران را در به عنوان نقطه کانونی جاده ابریشم تقویت خواهد کرد. از این طریق ظرفیت‌های قابل توجهی در حوزه‌های گردشگری، تجارت، توسعه کانون‌های انرژی و... برای ایران شکل می‌گیرد.

آیا عضویت ایران در لغو تحریم‌ها اثری دارد؟

این نماینده در پاسخ به پرسش خبرنگار اقتصادآنلاین در این خصوص که مهم‌ترین اقدامات ایران برای ایجاد زمینه‌های مناسب بعد از عضویت در شانگهای چیست؟ گفت: ایران باید به سرعت بندر چابهار و خط آهن جنوب به شمال کشور را راه‌اندازی کند. از این طریق ارتباطات تجاری با هند، پاکستان و چین تقویت خواهد شد. از سوی دیگر ایران در کنار روسیه به عنوان مهم‌ترین کشورهای تولیدکننده

انرژی در این سازمان نقش ویژه‌ای را به عهده خواهد گرفت.

او افزود: نباید فراموش کرد، بزرگترین مصرف‌کنندگان انرژی در جهان یعنی هند و چین نیز عضو این سازمان هستند. ایران بعد از چین، روسیه و هند می‌تواند به قطب چهارم کشورهای اثرگذار شانگهای بدل شود. این عضویت بدون تردید در بهبود مناسبات ارتباطی ایران با کشورهای عربی در منطقه نیز اثرگذار خواهد بود.

قادری در پاسخ به پرسش دیگری در این باره که آیا این عضویت در فرآیند پایان دادن به تحریم‌های اقتصادی نیز تاثیری خواهد داشت؟ گفت: به طور کلی، ایران موضوع تحریم‌ها را با ۲ رویکرد دنبال می‌کند. نخست، پایان دادن به تحریم‌ها و قانع کردن طرف مقابل به اجرای تعهداتش در برجام. اما اگر بنا به هر دلیل طرف مقابل زیاده خواهی کند، ایران به دنبال بی‌اثر ساختن تحریم‌ها است. عضویت ایران در شانگهای به اجرای هر دو سناریوی احتمالی برای حل مشکل تحریم‌ها کمک خواهد کرد.

نماینده شیراز در مجلس اظهارکرد: درکنار این موارد، ایران از طریق ارتقای وزن خود در صحنه مناسبات بین‌المللی، می‌تواند از شکاف‌های موجود بین «انگلیس، آمریکا و استرالیا» با «چین» استفاده و منافع حداکثری خود را تامین کند. از سوی دیگر میان برخی کشورهای عضو شانگهای از جمله هند و چین، هند و پاکستان، روسیه و چین و... تعارضاتی با هم دارند که ایران به عنوان کشوری که با مجموعه این کشورها روابط نزدیکی دارد می‌تواند به عنوان کانون تعاملات در شانگهای نقش برجسته‌ای ایفا کند.

قادری با اشاره به اینکه مجموعه این عوامل عضویت ایران در شانگهای را به نقطه عطفی در مسیر بهبود شاخص‌های اقتصادی، تجاری و ارتباطی کشورمان بدل می‌کند، گفت: البته مجموعه این ظرفیت‌ها به صورت بالقوه است و برای به بالفعل کردن این ظرفیت‌های اقتصادی و ارتباطی باید زمینه‌های لازم فراهم شود. از منظر قانونی می‌بایست بستر تقنینی لازم فراهم شود و از نقطه نظر اجرایی، لجستیکی و زیربنایی نیز باید شرایط مناسب فراهم شود تا جهش مورد نظر در بخش‌های تجاری، گمرکی، فناوری، انرژی و... محقق شود.

اقتصادآنلاین - مهدی بیک

